

Påskan

Den fundamentala högtiden

Påskan är inte grundläggande endast såtillvida att det är den första av årets fester utan också så att resten av festerna bygger på det som hänt på påskan. Det religiösa året inleds första Nisan. Påskan är också den äldst kända religiösa högtid världen över som kontinuerligt firats - nu i 3500 år. Även idag är påskan den högtid det största antalet judar firar. (Feasts of Israel.)

Enligt den judiska traditionen har mycket hänt just under påsktiden. Det var då HERREN visade sig som en brinnande ugn som gick mellan köttstyckena och han slöt ett förbund med Abraham (1 Mos 15). Det sägs också att det var vid den här tiden Abraham fick besöket av de tre änglarna och Sodom och Gomorra förstördes. Det var också vid påsktiden som Jerikos murar föll. Den assyriske konungen Sanherib blev tillintetgjord av HERREN även under påsk. Det var då Belsassar såg handskriften på väggen (Daniel 5), liksom då drottning Ester fastade och den onde Haman gick under.

Ingen fest innehåller så stor längtan efter återuppbyggelsen av Templet, eller så mycket anspelningar till det messianska hoppet som liturgin som används för påskan. (The temple, s.181)

14:de Nisan

Festligheterna inleddes vid fullmåne den första månaden som samtidigt var den sjunde civila månaden (7=fullkomlighet, Guds tal).

Tre fester - men en högtid

Påskan (14 Nisan), det osyrade brödets högtid (15-21 Nisan) och förstlingskärvens fest (16 Nisan) firades i direkt förbindelse med varandra eller samtidigt och utgjorde tillsammans en enda högtid. Denna högtid utgjorde alltså en trippelhögtid som än kallades påsk än det osyrade brödets högtid. Så det är ingen överdrift att säga att det var en oerhört intensiv festvecka som var på gång.

En glädjefest

Påskhögtiden blev judarnas stora glädjefest i tillbedjan och lovsång. Påskan var årets största händelse. När de offrade vid templet ledde leviterna folkets lovsånger från Psaltaren (113-118). Alla sjöng första raden i psalmen, så sjöng leviterna den andra och därefter svarade folket med Halleluja eller Lovad vare Herren. Sången ackompanjerades av många instrument, trumpeter, harpor, flöjter, tamburiner och cymbaler. Lovsången nådde sin kulmen när alla upphöjde sin röst och sjöng: "Detta är dagen..." (118:24). (Nilsson)

Påsk - Pésach

Betyder gå förbi, förskona. Egentligen har det inträffat endast en påsk innan Jesus dog. Det var den natten när dödsängeln passerade alla de hus där blod var struket på dörrposterna. Alla andra påskar hade varit minneshögtider för den händelsen. På samma sätt rann Jesu blod en gång för alla, Herrens måltid är en minnesstund. (Feasts of Israel, 16)

Påskalammet - förebilden till de andra offren

Påskalammet var det första offer Mose föreskrev Israels folk. Vad Gud gjorde den natten motiverar på sätt och vis alla andra offer Mose senare stipulerar.

Påskens månad - den första

Den här månaden blev tillsatt som det första i det religiösa året vilket skulle påminna folket om att dess liv som Guds folk var grundat på Guds befrielseverk i Exodus. Det Kanaanitiska namnet för den här månaden var Abib som betyder "unga ax". Senare användes den babyloniska benämningen Nisan

I första månaden på fjortonde dagen i månaden vid aftontiden, är HERRENS påsk. (3 Mos 23:5)

Alternativ tid - en månad senare

Påskfirandet var så betydelsefullt att speciella åtgärder vidtogs för dem som inte kunde delta (t.ex. p.g.a. ceremoniell orenhet, eller ute på en lång resa) vid den fastställda tiden. De skulle istället fira den 1 månad senare

10. Tala till Israels barn och säg: Om någon bland eder eller edra efterkommande har blivit oren genom en död, eller är ute på resa långt borta, och han ändå vill hålla HERRENS påskhögtid
11. så skall han hålla den i andra månaden, på fjortonde dagen, vid aftontiden. Med osyrat bröd och bittra örter skall han äta påskalammet.
12. Intet därav skall lämnas kvar till morgonen, och intet ben skall sönderslås därpå. I alla stycken skall påskhögtiden hållas såsom stadgat är därom. (4 Mos 9:10-12).

Straff för underlåtenhet att fira

Den som vägrade fira påsken uteslöts från Israel (han skall utrotas ur sin släkt).

13. Men om någon som är ren, och som icke är ute på resa ändå underlåter att hålla påskhögtid, så skall han utrotas ur sin släkt, eftersom han icke har burit fram HERRENS offergåva på bestämd tid; den mannen bär på synd. (4 Mos 9:13).

Främlingar välkomna

Främlingar i landet var också välkomna att fira högtiden

14. Och om någon främling bor hos eder och vill hålla HERRENS påskhögtid, så skall han hålla den enligt den stadga och föreskrift som gäller för påskhögtiden. En och samma stadga skall gälla för eder, lika väl för främlingen som för infödingen i landet. (4 Mos 9:14).
48. Och om någon främling bor hos dig och vill hålla HERRENS påskhögtid, så skall allt mankon hos honom omskäras, och sedan må han komma och hålla den; han skall då vara såsom en inföding i landet. Men ingen oomskuren må äta därav.
49. En och samma lag skall gälla för infödingen och för främlingen som bor ibland eder.» (2 Mos 12:48-49)

Dock ej oomskurna

43. Och HERREN sade till Mose och Aron: »Detta är stadgan om påskalammet: Ingen utlänning (*oomskuren*) skall äta därav; (*Bara sådana som blivit helgade till HERREN i förbundsakten omskärelse kunde delta, NIVn*)
44. men en träl som är köpt för penningar må äta därav, sedan du ha omskurit honom.
45. En inhysesman och en legodräng må icke äta därav. (2 Mos 12:43-45)

Påminde om uttåget ur Egypten

Den firades för att erinra om Israels uttåg ur Egypten. I 400 år hade Israels barn levt i Egypten innan Gud med mäktig hand förde dem ut under påsknatten.

1. Tag i akt månaden Abib och håll Herrens, din Guds, påskhögtid; ty i månaden Abib förde Herren, din Gud, dig ut ur Egypten om natten.
3. Du skall icke äta något syrat därtill; i sju dagar skall du äta osyrat bröd därtill, *betryckets bröd*. Ty med hast måste du draga ut ur Egyptens land. I alla dina livsdagar må du därför komma ihåg den dag då du drog ut ur Egyptens land.
4. I sju dagar må man icke se någon surdeg hos dig, i hela ditt land; och av det som du slaktar om aftonen på den första dagen skall intet kött lämnas kvar över natten till morgonen. (5 Mos 16:1, 3-4)